

ANDREW MILLER

EEN VROUW
EN DE ZEE

'Millers schrijfstijl is levendig en almaar
verrassend.' – Hilary Mantel

ROMAN

Ook verschenen van Andrew Miller bij Xander Uitgevers

Helder (2012)

Puur (2012)

ANDREW MILLER

Een vrouw en de zee

Vertaald door Robert Neugarten

Uitgegeven door Xander Uitgevers bv
Hamerstraat 3, 1021 JT Amsterdam

www.xanderuitgevers.nl

Oorspronkelijke titel: *The Crossing*
Oorspronkelijke uitgever: Sceptre
Vertaling: Robert Neugarten
Omslagontwerp: Studio Marlies Visser
Auteursfoto: Abbie Trayler-Smith
Zetwerk: Michiel Niesen, ZetProducties

Copyright © 2015 Andrew Miller
Copyright © 2015 voor de Nederlandse taal:
Xander Uitgevers bv, Amsterdam

Eerste druk 2015

ISBN 978 94 0160 462 8 | NUR 302

De uitgever heeft getracht alle rechthebbenden te traceren.
Mocht u desondanks menen rechten te kunnen uitoefenen,
dan kunt u contact opnemen met de uitgever.

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door
middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook,
zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Ter nagedachtenis aan mijn moeder en mijn stiefvader.
Onze dierbaren reizen altijd met ons mee.

EEN

Alleen seks serieus nemen
is misschien een manier, maar het zand sist
terwijl het begin van de grote glijpartij nadert
naar wat er is gebeurd.

John Ashbery

Vroege lente, het nieuwe millennium, een jonge vrouw loopt achteruit over het dek van een boot. Ze gaat langzaam, staat diep voorovergebogen en heeft een gietlepel in haar linkerhand en een pot hete pek in haar rechter. Uit de monding van de lepel giet ze een dun lint pek in de naden waarin ze gisteren de hele dag met een houten hamer en een beitel gepluisd touwwerk heeft getikt.

En zo begint het simpelweg met werk.

De boot staat op houten palen en het dek hangt zo'n zeven meter boven de grond, die harde plek vol verbrokkelde baksteen en beton waar de warmte van het nieuwe seizoen onverwachte groepjes bleke bloemen heeft doen opkomen, geworteld in ondiepe spoortjes aarde. Rond de boot is de werf, een plaats waar ooit schepen werden gebouwd – veerboten, kolenaken, trawlers, tijdens de oorlog een houten mijnneveger – maar waar nu plezierschepen worden onderhouden en gerepareerd, sommige op palen, andere afgemeerd aan pontons. Het geluid van zware machines en radio's, zo nu en dan een tikkende hamer.

Ze is alleen aan dek. Om ongehinderd te kunnen werken en bewegen is de mast gestreken en zijn alle tuigage en de stutten en relingen verwijderd en opgeslagen. Zodra ze klaar is met een naad begint ze aan de volgende. Het pek in de pot koelt af. Het verdikt als het afkoelt. Het moment nadert dat ze de gasbrander in de kombuis zal moeten aanzetten om het pek

opnieuw te verwarmen, maar zover is het nog niet.

Onder haar, in de schaduw van de stalen romp van de boot, staat een jonge man bouten in loodwit te dompelen en zacht in zichzelf te zingen. Hij is lang en aristocratisch, heeft blauwe ogen. Zijn blonde haar, dat van een afstand weelderig oogt, dunt al uit. Hij heet Henley, maar wordt Tim genoemd en geeft aan die naam de voorkeur. Het is vooralsnog geen uitgemaakte zaak dat hij en het meisje aan dek met elkaar naar bed zullen gaan.

Hij stopt, een bout in zijn gehandschoende vingers, en roept naar boven: ‘Maud! Maud! Waar zijt gij?’ Hij krijgt geen antwoord, grijnst en wijdt zich weer aan zijn werk. Hij kent haar niet goed, maar weet dat ze niet aan prietpraat doet, zelfs niet lijkt te begrijpen wat het is. Hij vindt dat grappig en innemend, een speling van haar karakter, een weldadige afwezigheid die behoort tot de zaken die hem het best aan haar bevallen, zoals de botheid van haar botte bruine blik, de krullen in haar haar, halve krullen in feite omdat het zo kort is geknipt als bij een jongen; de inktletters op haar arm (de onderkant van haar linkeronderarm), een verrassing die bij de eerste aanblik de vraag oproept of er nog meer verrassingen komen. De zweem Wiltshire in haar stem, de manier waarop ze aan een wondje sabbelt maar er niet over praat, de manier waarop haar borsten amper groter zijn dan perziken en, zo denkt hij, net zo hard als perziken. Toen ze gisteren haar trui uittrok, zag hij voor het eerst vijf centimeter blote buik boven haar spijkerbroek en voelde een volstrekt onverwachte ernst.

Ze zijn allebei lid van de zeilclub van de universiteit. De twee anderen die waren meegekomen zijn naar Bristol teruggekeerd, misschien, denkt Tim, om hun wat ruimte te geven, een beetje privacy. Denkt Maud dat ook? Dat alle voorbereidingen zijn getroffen?

Hij ruikt het pek dat ze gebruikt. En ook de vage, zoete, rottende geur van de rivier, de oude palen, de modder, de amfibische begroeiing. Dit is een ondergelopen vallei, een plek waar de zee inbreekt als zout water twee keer per dag onder oevers vol dichtbegroeid bosland naar binnen en weer naar buiten stroomt om bij hoogtij aan de boomwortels te likken en bij laagtij kleine kreekjes modder achter te laten, kaal en glinsterend, tot dijhoogte. Op plekken verder stroomopwaarts zijn oude schepen gestrand. Ze moeten hun weg maar terug zien te vinden naar nergens; zwart geblaakte romp, zwart geblaakt vrijboord, schepen die in sommige gevallen zo oud en vervallen zijn dat ze misschien ooit Noormannen vervoerden of Argonauten, de eerste mannen en vrouwen op de wereld. Er zijn zilvermeeuwen, reigers, aalscholvers, een vaste zeehond die zonder waarschuwing naast boten de kop opsteekt, ogen als een labrador. De zee zelf is niet te zien maar is niet ver weg. Twee bochten in de rivieroever, dan de haven, het stadje, de kastelen op de landtong. Open water.

Bij het botenhuis staat een figuur in een rode overall en met een lasbril op als een bokser onder een fontein van blauwe vonken. Bij de kantoren staat een man in een pak tegen een ijzeren pilaar geleund te roken. Tim rekt zich uit – een weelderig gevoel – maar als hij zich weer omdraait naar zijn werk, naar de boot, is er een beweging in de lucht, een flikkering van gevederde schaduw, die ook, als een krasje van een doorn, een beweging over zijn oogoppervlak is. Er moet een geluid zijn geweest – stille impact bestaat niet – maar wat het ook was, het ging verloren in het suizen van zijn bloed en heeft geen sporen achtergelaten.

Hij staart naar de lepel, die bij een van de groepjes witte bloemen is geland. Er lekt teer uit de mond. Maud zelf ligt verder weg, met geheven gezicht en haar armen boven haar

hoofd, haar hoofd opzij, haar ogen gesloten. Het vereist een immense inspanning om naar haar te blijven kijken, dit meisje dat nog maar net dood is op het puin en baksteen met één schoen aan en één schoen uit. Hij is doodsbang. Hij houdt zijn hoofd in zijn gehandschoende handen. Hij gaat overgeven. Hij fluistert haar naam. Hij fluistert andere dingen zoals kut, kut, kut, kut...

Dan opent ze haar ogen en komt overeind. Ze kijkt, als ze al ergens naar kijkt, recht voor zich uit naar het oude botenhuis. Ze staat op. Dat lijkt haar geen pijn te doen, geen moeite te kosten, al wekt ze de indruk dat ze zichzelf opnieuw in elkaar zet uit de stenen en bloemen om haar heen, dat ze uit haar eigen stof verrijst. Ze begint te lopen – voet zonder schoen, voet met schoen, voet zonder schoen, voet met schoen – en heeft twaalf of vijftien stappen gezet als ze zonder enige waarschuwing op de grond stort, ditmaal met haar gezicht naar beneden.

De lasser heeft het allemaal door zijn getinte lasbril zien gebeuren. Hij sluit de ventielen van de tank, duwt zijn lasbril omhoog en zet het op een rennen. De andere man, die bij het kantoortje stond te roken, rent ook, zij het stroever, alsof rennen niet echt zijn ding is. Of misschien wil hij er niet als eerste arriveren. De lasser knielt naast Mauds hoofd. Hij brengt zijn lippen tot dicht bij de grond. Hij fluistert tegen haar, legt twee vingers in haar nek. De man in het pak hurkt als een Arabier aan haar andere kant. De stof van zijn broek wordt strakgetrokken over zijn dijen. Er is ergens op hoge toon een bel gaan rinkelen die niet meer ophoudt. Ook andere mensen stromen nu toe, meer werfarbeiders in rode overalls, de vrouw van het kantoor van de jachthaven, iemand in een salopette die net van een van de boten op de ponton moet zijn gestapt. ‘Geef haar de ruimte!’ zegt de lasser. Iemand geeft ademloos een groene doos door naar voren. De vrouw uit het kantoor zegt drie of vier

keer dat ze de hulpverlenende diensten heeft gebeld. Ze zegt niet ambulance, maar hulpverlenende diensten.

Op een gegeven moment zien ze allemaal Tim, zoals hij daar vijf meter verderop staat, als vastgenageld aan de lucht. Ze zien hem staan, fronsen, kijken weer naar Maud.

Geen stutten, geen reling. En ze was misschien bevangen door pekwalmen. Je kon de ambulance al van een heel eind horen aankomen. Hij moest onder meer nog de rivier oversteken. De ziekenbroeders arriveerden, deden Maud een nekkraag om en draaiden haar om als een kostbare archeologische vondst, een moerasmeisje oud als Christus en broos als as. Toen ze haar in stabiele toestand hadden gebracht, liet een van de broeders Tim in de achteropening van de ambulance plaatsnemen en legde hem uit dat hij in shock was maar zich geen zorgen hoefde te maken, want met zijn meisje ging het naar omstandigheden goed. Ze zouden naar het hoger gelegen gedeelte van de vallei rijden, waar ook de helikopter naartoe zou komen. De helikopter zou haar naar het ziekenhuis in Plymouth brengen. Daar zou ze over ongeveer een halfuur zijn.

Als Tim weer zichzelf is, als het trillen stopt en zijn hoofd weer begint te werken op een manier die hij herkent, zit hij in het kantoor van de jachthaven met een geruite deken om zijn schouders. Planten in potten, dossierkasten, kaarten van de rivier. Een zongebleeke poster van een zeilschip, een racejacht van een oud type, laag en met canvas overkapt. Een tiental bemanningsleden zit met in het water bengelende benen aan loefzijde. De vrouw die de ambulance heeft gebeld praat op gedempte toon met de man in het pak. Ze geeft Tim een mok thee, die kokend heet is en te zoet om te drinken. Hij neemt een slokje en vouwt de deken op. Het duurt even voordat hij

het idee heeft afgeschud dat ook hij gewond is geraakt, dat er een verwonding is die hij moet vinden en bekijken. Hij bedankt de man en de vrouw (hij is een toonbeeld van beleefdheid; die scholen!), loopt naar de plek waar zijn oude Lancia geparkeerd staat en rijdt naar Plymouth.

Het is bijna donker als hij aankomt. Het ziekenhuis moet een van de afschuwelijkste plekken zijn waar hij ooit is geweest. Hij kan de ontvangstbalie niet vinden. Hij staat enige tijd in de goed verlichte deuropening van de urogenitale afdeling tot een portier hem vraagt of alles goed is en hem de weg wijst: een pad tussen struiken door dat naar het plein voor het ziekenhuis leidt, waar groepjes ambulances rond brede deuren met rubberen randen staan.

De vrouw bij de receptie wil weten wat hij van Maud is en na een korte pauze zegt hij dat hij een vriend is. Ze weigert hem iets te zeggen over Mauds toestand, haar status. Hij vermoedt dat ze er niets over weet. Hij neemt in de wachtkamer plaats op een sjofele rode bank. Een bejaard echtpaar zit niet ver van hem vandaan. Ze zien eruit als mensen die recent uit een gebombardeerde stad zijn gevlucht, of zoals hij zich voorstelt dat zulke mensen eruitzien. Er verstrijkt een halfuur. Hij loopt weer naar de balie. De vrouw heeft plaatsgemaakt voor een andere vrouw. Deze is vriendelijker.

‘Wacht even,’ zegt ze. Ze belt met de ruimte van het verplegend personeel, ergens achter een stel klapdeuren. ‘Stamp,’ zegt ze. ‘Vanmiddag met de helikopter binnengebracht?’ Ze luistert en knikt. ‘Ja,’ zegt ze. ‘Oké... ja... ja... een vriend... ja... prima... bedankt.’ Ze legt de telefoon weg. Ze kijkt Tim glimlachend aan.

Maud moet drie nachten in het ziekenhuis blijven. De eerste nacht ligt ze op de intensive care, daarna brengen ze haar voor

observatie naar een ouder gedeelte van het ziekenhuis. Uit de ramen van de afdeling kan je niet de zee zien maar wel het licht van de zee. Tien vrouwen aan beide kanten van de zaal, van wie één met een kinderstem achter een scherm. Ze is zo dik dat ze het niet aankan om gezien te worden.

Mauds ouders zijn door het ziekenhuis op de hoogte gebracht en zijn vanuit Swindon gekomen. Ze geven allebei les, drukbezette mensen. Ze hebben een zak Maltesers meegenomen en een paar tijdschriften waaruit bepaalde foto's zorgvuldig zijn verwijderd. Misschien zijn ze al gelamineerd en hangen ze aan het apparaat in de keuken, afbeeldingen van de fysieke wereld of foto's die iets illustreren over de mensheid, aspecten die eenvoudig aan schoolkinderen kunnen worden onderwezen. Haar moeder noemt haar Maudy, haar vader veegt zijn bril schoon. Halverwege het gesprek valt Maud in slaap. Haar ouders kijken naar haar, het gezicht op het kussen zo wit als was, het verband om haar hoofd als een exotisch hoofddekseel. Ze kijken om zich heen om te zien of er een kalm, medisch iemand in de buurt is die de leiding kan nemen.

Als ze vertrekt, zit haar been in het gips en heeft ze krukken. Tim rijdt haar terug naar Bristol. Hij heeft de afgelopen drie nachten doorgebracht in een hotel bij de haven, waar Chinese zeelui in hun ondergoed door oververhitte gangen doolden en breeduit met hun heupen zwaaiend van kamer naar kamer gingen, waar de deuren van alle kamers openstonden zodat je groepjes rokende en televisiekijkende mannen op bedden kon zien liggen.

Hij legt haar krukken achter in de auto. Ze is heel stil. Hij vraagt of ze de radio aan wil en ze zegt dat haar dat niet uitmaakt. Hij wil weten of ze pijn heeft. Hij vraagt of ze zich iets herinnert. Hij zegt dat het hem spijt en als ze vraagt waarom zegt hij dat hij het niet weet. Toch spijt het hem. Dat ze gewond is geraakt.

Haar flat is op Woodland Road, niet ver van de biologiefaculteit van de universiteit, waar ze aan haar master werkt. Ze woont er al minstens zes maanden, maar als Tim achter haar aan de trap op is gelopen, maakt de flat een merkwaardig onbewoonde indruk op hem. Hij heeft zussen – de tweeling – en bepaalde ideeën over de ruimtes waarin meisjes wonen, geurkaarsen, jurkjes aan klerhangers tegen de achterkant van deuren, kussens, shawls, foto's in hartvormige lijstjes. Niets van dat alles ziet hij hier in de woning van Maud. In het kleine halletje staan twee paar sportschoenen en een paar wandelschoenen. Het meubilair in de woonkamer is drie tinten bruin. Er hangen geen foto's aan de muren. Het straatlicht lekt door een groot raam naar binnen en valt over een tapijt dat er ligt om allerlei vernederingen te ondergaan. Alles is keurig aan kant. Als er al een luchtje hangt, is het gewoon de geur van het gebouw.

Ze gaat op een van de fauteuils zitten en legt haar krukken op de vloer naast zich neer. Hij maakt thee voor haar hoewel er geen melk in de koelkast staat. Ze is bleek. Ze ziet er doodmoe uit. Hij zegt dat hij vindt dat hij moet blijven slapen, op de bank, tenzij er iemand anders is die ze kan bellen. 'Je mag de eerste vierentwintig uur niet alleen zijn,' zegt hij. 'Dat staat in de papieren van het ziekenhuis.'

'Het gaat wel,' zegt ze, en hij zegt: 'Nou, dat lijkt me eigenlijk niet. Nog niet.' Haar voorraadkasten zijn leeg. Hij gaat snel wat boodschappen doen. In de supermarkt vraagt hij zich af of hij misbruik van haar maakt, of hij misschien helemaal niet een behulpzame vriend is maar een berekenende, manipulatieve klootzak. Hij denkt er niet lang of diep over na. Hij vult zijn mandje, betaalt en loopt terug naar de flat, de stadse wind in zijn gezicht.

Hij maakt een kaassoufflé. Hij kan goed koken en de souf-

flé is licht en smakelijk. Ze bedankt hem, eet drie hapen. Ze slaapt rechtop in de stoel. Het is een tikje saai, een tikje verontrustend. Als ze wakker wordt, kijken ze een uurtje televisie. Dan loopt ze door de deur haar slaapkamer in. Hij ruimt op, gaat op de rode bank onder zijn jas liggen en slaapt niet in. Hij zou graag een geheim dagboek vinden en haar geheime gedachten lezen. Haar seksuele fantasieën, haar angst voor eenzaamheid, haar plannen. Heeft ze een dagboek? Zijn zussen hebben dagboeken, hele stapels zelfs, veelal voorzien van slotjes. Maar hij is er vrij zeker van dat Maud geen dagboek bijhoudt en dat ze als ze dat wel deed niet haar seksuele fantasieën en haar angst voor eenzaamheid zou vastleggen. Door het gaas voor het raam ziet hij een schim van de maan en als hij zijn ogen sluit, ziet hij Chinezen die zich doelloos bewegen, als sigarettenrook.

Hij wordt gewekt door het geluid van een brakende Maud. Ze heeft de badkamer gehaald; de deur staat open, het licht brandt, een fel licht. Hij ziet haar van achteren in haar nachthemd. Ze staat over de roze wastafel heen gebogen. Ze heeft niet veel om over te geven. Hij hangt wat rond bij de deur omdat hij denkt dat hij haar misschien moet opvangen, maar ze heeft zich schrap gezet door de kranen stevig vast te pakken.

Het Royal Bristol Infirmary is een ritje van vijf minuten, zeker op dit uur van de nacht. Ze schrijven haar in en rijden haar weg in een rolstoel. Hij krijgt niet de kans om afscheid te nemen of haar het beste te wensen.

Als hij de volgende ochtend terugkeert, krijgt hij te horen dat ze in Elizabeth Fry ligt, een afdeling op de vijfde verdieping, aan de voorkant van het gebouw. Hij loopt de brede, groene trappen op en ziet naarmate hij hoger komt in elke bocht door de ramen hoe de stad zich voor hem openbaart, zich als ver-

schillende steden onthult, misschien wel tientallen, allemaal gewikkeld rond het gebeente waaruit ze zijn voortgekomen. Eerst kan hij Maud niet vinden. De patiënten in hun bedden, in hun manteltjes, lijken allemaal merkwaardig veel op elkaar. Hij loopt langzaam langs de voeteneinden van de bedden tot hij haar met vijf anderen vindt in een uitbouw. Haar naam en de datum van opname staan op een whiteboard boven haar hoofd geschreven.

Ze heeft al een bezoeker, een vrouw met loshangend, lang grijs haar en schoenen met een luipaardprint en korte hakjes aan haar grote voeten. Ze houdt teder een van Mauds handen vast en blijft dat doen als ze opkijkt en Tim ziet.

‘Ze slaapt,’ zegt de vrouw. ‘Ze slaapt al zolang ik hier ben.’

‘Maar het gaat goed met haar?’

‘Voor zover ik weet wel.’

‘Ze heeft dit waarschijnlijk nodig.’

‘Slaap?’

‘Ja.’

‘Zulke dingen zeggen mensen altijd,’ zegt de vrouw. Ze heeft een noordelijk accent. De Midlands of North Midlands, zo’n streek. Hij weet eigenlijk niet veel over de Midlands.

‘Ik ben Tim,’ zegt hij. ‘Tim Rathbone.’

‘Susan Kimber,’ zegt de vrouw. ‘Mauds hoogleraar aan de universiteit. Ze belde me vanochtend. Ze zou vanmiddag komen voor een tutorial.’

‘Echt? Ze heeft je gebeld?’

‘Ze is erg plichtsgetrouw. En ze hebben hier ergens een telefoon op wiertjes.’

‘Ik heb haar gisteravond hierheen gebracht,’ zegt Tim. ‘Ze moest overgeven.’

‘Nog een bof dat jij erbij was.’

‘Nou, inderdaad.’

‘Jij bent een vriend.’
‘Ja.’
‘Ook van de universiteit?’
‘Ik ben twee jaar geleden afgestudeerd. Ik heb Engels gedaan.’
‘Dus je hebt drie jaar lang romans gelezen.’
‘Eerlijk gezegd was het meestal lezen over romans,’ zegt Tim.
‘Maar het lijkt vast nogal mager in vergelijking met wat jullie doen, jij en Maud.’
‘Niet echt,’ zegt de professor. ‘En als het wel zo is, is dat misschien juist het punt.’
‘Ik had liever muziek gedaan. Dat had ik eigenlijk moeten doen.’
‘Bespeel je een instrument?’
‘Gitaar. Piano, een beetje. Vooral gitaar.’
‘Aha,’ zegt de professor, en haar uitdrukking wordt iets zachter. ‘Jij bent de gitarist.’
‘Inderdaad. Heeft ze het over me gehad?’
‘Ik ondervraag mijn studenten onverbiddeijk, vooral over hun privéleven. Maud moest ik uiteraard eerst uitleggen dat ze een privéleven had. Iets tussen werken en slapen in, bedoel ik. Iets waar mensen over kunnen praten.’
Ze kijken allebei naar het bed, het slapende meisje.
‘Hoe goed ken je haar?’ vraagt de professor.
‘We hebben een paar keer samen gezeild op de boot van de universiteit. En ze kwam kijken bij een concert dat ik had georganiseerd. Een lunchconcert in de kerk op Park Street.’
‘Je vindt haar leuk.’
‘Ja.’
‘Je wilt haar helpen.’
‘Helpen?’
‘Redden. Ik ben bang dat je niet de enige bent. Als motten fladderen ze om haar heen, al doet ze voor zover ik kan zien

niets om hen aan te moedigen. Zowel jongens als meisjes. Misschien zijn het haar feromonen.'

Hij knikt. Hij weet niet goed wat hij hierop moet zeggen. Ze doet hem aan zijn moeder denken, al is de professor duidelijk nuchter.

'Aan de telefoon,' zegt de professor, 'zei ze dat ze van het dek van een boot was gevallen. Maar niet in zee, neem ik aan?'

'De boot stond in de werf. Ze is op steen gevallen. Een meter of zes, zeven.'

'En toen?'

'Toen?'

'Je was er toch bij? Wat gebeurde er toen?'

Tim fronst. Om de een of andere reden – om verschillende redenen – heeft hij die halve minuut erna nog niet voor zichzelf afgespeeld. Na een poosje, waarin hij foto's lijkt te zien, als portretten in een galerie – de lasser onder zijn fontein van vonken, de rokende man in het pak, en een witte vogel, een meeuw of misschien zelfs een reiger die met gespreide vleugels zijn iconische vlucht over de toppen van de bomen maakte – zegt hij: 'Ze stond op. Ze begon te lopen.'

De professor glimlacht. 'Ja,' zegt ze. 'Ja. Typisch Maud.'

Voor de tweede keer voert hij haar weg bij de deuren van een ziekenhuis. Hij heeft nieuwe richtlijnen meegekregen. Ze zwalkt op haar krukken naast hem. De lucht is bespikkeld met kleine, volmaakt witte wolken.

Hij gaat weer boodschappen doen en maakt een omelet met kruiden en een salade van geïmporteerde slasoorten. Ze eet alles op en veegt haar bord schoon met een boterham.

Hij zegt dat hij voor haar kan spelen als ze wil en als ze daarmee instemt of in elk geval niet zegt dat ze het niet wil, rijdt hij in de Lancia naar zijn flat in een van de hoge, witte huizen

bij de rivier met uitzicht op de hangbrug aan de ene kant en de oude pakhuizen aan de andere. Hij huurt de woning met een Spanjaard die dag en nacht in een restaurant werkt, in twee restaurants, minimaal twee. Tims bijdrage wordt betaald uit de geldstroom van zijn familie, de trusts, de echo van oud werk, opgezet om hem een inkomen te verschaffen dat niet meer dan bescheiden is maar genoeg voor dit, de flat in het witte gebouw met het hoge uitzicht.

De Spaanse vriendin van de Spanjaard ligt onder het raam te slapen. Ze heeft een neus als een haaienvin en blauwzwart haar dat zo dik is dat je een tuinschaar nodig zou hebben om het te knippen. Hij loopt zachtjes langs haar heen zijn kamer in, kiest een gitaar, legt hem in de kist, doet de slotjes dicht en rijdt terug naar Maud.

Ze heeft gedoucht en andere kleren aangetrokken. Haar haar is nog vochtig. Hij vraagt of ze zich beter voelt en ze zegt ja. Ze drinken thee (hij heeft melk gekocht). Ze leest een halfuur in *Medische Fysiologie* (tweede druk), al heeft ze soms haar ogen dicht en kost het haar enige moeite om het boek omhoog te houden. Als de avond valt, laat hij haar zijn gitaar zien. Hij vertelt haar dat het een replica van een René Lacôte is en dat Lacôte een gevierde negentiende-eeuwse gitaarbouwer was. Dit is esdoorn en hier, bovenop, dit is spar. Hij laat haar de met abalone ingelegde rozet zien, de diamanten en maan op de kop. Hij zegt dat hij een originele Lacôte bezit die hij een paar jaar geleden op een veiling heeft gekocht. Maar die ligt in het huis van zijn ouders. Zijn ouders hebben een uitgebreid beveiligingssysteem. Hij lacht, doet de enige lamp in de kamer aan en gaat in het licht zitten.

Hij speelt, zij luistert. Hij zou zich kunnen voorstellen dat dit een voorproefje van hun toekomst is. Van één stuk, een korte studie van Fernando Sor, vraagt ze of ze het nog een keer mag

horen. De gitaar klinkt licht in vergelijking met een moderner instrument. Het zoete, heldere geluid lijkt te zijn bedacht om kinderen in slaap te spelen.

Om tien uur komt ze op haar goede voet overeind om zich klaar te maken voor de nacht. Als ze hangend tussen haar krukken uit de badkamer komt, draagt ze een nachthemd. Hij probeert te bedenken wat hij tegen haar zal zeggen – misschien nog maar eens een citaat uit de richtlijnen van het ziekenhuis – maar het is Maud die als eerste spreekt. ‘Je kunt in mijn kamer slapen,’ zegt ze.

‘Oké,’ zegt hij. ‘Bij jou?’

‘Niet voor seks,’ zegt ze.

‘Natuurlijk,’ zegt hij. En dan, ernstiger: ‘Natuurlijk niet.’

Haar bed is niet uitgesproken groot, niet een volledig dubbel bed. Ze gaat onder de dekens liggen, hij kleedt zich snel uit tot op zijn t-shirt en boxershorts. Hij gaat naast haar liggen. Ze ruikt ondanks de douche naar het ziekenhuis, en als ze zich strekt om het licht uit te doen ziet hij dat ze het polsbandje van het ziekenhuis nog draagt. Ze ligt met haar rug naar hem toe. Rond de wond op haar hoofd is een klein stukje schedel geschoren. Ze praten niet. Hij heeft een erectie waarvan hij weet dat hij die uren zal houden en hij houdt zijn heupen iets achteruit zodat ze het niet zal voelen. Hij luistert naar haar ademhaling en meent het moment te herkennen waarop die overgaat in het ritme van haar slaap. Hij wil de hele nacht wakker blijven en stelt zich voor dat hij dat doet, dat hij geen keus zal hebben, maar haar warmte dringt als een verdovend middel zijn lichaam binnen en als hij zijn ogen opent, hangt er een fijn bezinksel van dageraad in de kamer. Ze is er nog, het gebroken meisje, het wonderlijke meisje. Ze hebben de hele nacht als twee stenen op straat naast elkaar gelegen. Hij legt een hand op haar schouder. Ze beweegt maar slaapt door. In haar slaap

is haar nachthemd omhooggekomen en zijn rechterknie maakt contact met de achterkant van haar linkerdijs, huid op huid. Onder het raam snort zo nu en dan een auto voorbij.

Dit was hun verkering.